

Başvuru Numarası : 2018 / 554
Toplantı Tarihi / Sayısı : 11.12.2018 / 68
Karar Numarası : 2018/ 105
Başvuran : D...T...
Adres : ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü

Başvuran Kanuni Temsilcisi : R... T...
Adres : ...

Muhatap Kurum : ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü

I. BAŞVURUNUN KONUSU VE ÖZETİ

1. Başvurucunun kanuni temsilcisi, 19.02.2018 tarih ve 554 sayılı ile kayda alınan başvuru dilekçesinde özetle; ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak barındırılan ve vesayeti altında bulunan kardeşi D... T...’ın taciz edildiğini, kötü muameleye uğradığını, kendisine yetersiz gıda verildiğini, cinsiyet geçiş ameliyatına yönelik dilekçelerinin dışarıya çıkarılmadığını, trans kadın olması ve erkek mahpusların bulunduğu bir ceza infaz kurumunda bulunması sebebiyle temel ihtiyaçlarının karşılanmadığını, bu sorunların yönetime bildirilmesine rağmen sorunların çözülmediğini, bunun üzerine anılan mahpusun ölüm orucuna başladığını, intihar teşebbüsünde bulunduğunu, LGBTİ mahpusların bulunduğu bir ceza infaz kurumunda daha rahat edeceğini iddia etmekte ve D... T...’ın cinsiyet geçiş sürecini tamamlamak üzere dilekçede belirtilen ceza infaz kurumlarından birine nakledilmesini talep etmektedir.

2. Başvurucunun iddialarıyla ilgili olarak 6701 sayılı Kanun’un 18 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan 11/07/2018 tarih ve 2018/8899 sayılı yazılı görüşte; mahpusun dilekçede iddia edildiği gibi kötü muameleye uğraması, darp edilmesi veya başka bir suretle kendisine onur kırıcı bir davranışta bulunulmasının kesinlikle söz konusu olmadığı, tüm rahatsızlıkları ve özgün durumu göz önünde bulundurularak mevzuat çerçevesinde tüm taleplerinin değerlendirilerek sonucunda bilgilendirildiği, her türlü sorunu ile yakından ilgilenildiği, sağlık sorunları konusunda ekstra özen gösterilerek tüm tetkik ve tedavilerinin zamanında yapıldığı, gerektiğinde ilgili sağlık kuruluşlarına sevk edildiği ifade edilmiş ve bu çerçevede mahpus hakkında yapılan çeşitli işlemlere ilişkin belgeler yazılı görüş ekinde sunulmuştur. Ayrıca, Ceza İnfaz Kurumunun yazılı görüşünde; başvuruda yer alan iddiaların yasal dayanaktan yoksun, gerçeği yansıtmayan, kurum personelini karalamaya

yönelik asılsız iddialardan ibaret olduğu, mezkûr iddialardaki asıl amacın mahpusun başka bir kuruma naklini sağlamaya yönelik olduğu değerlendirilmesine yer verilmiştir.

3. Başvurucunun kanuni temsilcisine, 6701 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca muhatabın yazılı görüşü iletilmiş, ancak söz konusu görüşe ilişkin olarak başvuran tarafından herhangi bir cevap sunulmamıştır.

II. İLGİLİ MEVZUAT

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı” Başlıklı 17 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; “*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.*”

5. 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9’uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumumuzun “*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” le görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanunun 17 nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. Anayasa'nın 10. maddesinde “*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.*” denilmiştir.

8. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “İnfazda temel ilke ” başlıklı 2 inci maddesine göre; “ (1)*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.*

(2) *Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*”

9. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “İnfazda temel ilke” başlıklı 6 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında ise, “*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*” denilmektedir.

10. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler” başlıklı 6 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre “*Hükümlüler ceza infaz kurumlarında güvenli bir biçimde ve kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen, güvenlik ve disiplin çerçevesinde tutulurlar.*”, (g) bendine göre “*Hükümlünün infazın amacına uygun olarak kanun, tüzük ve yönetmeliklerin belirttiği hükümlere uyması zorunludur*”. Aynı maddenin (b) bendinde ise “*Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektilir.*” hükmü yer almaktadır.

11. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hükümlünün barındırılması ve yatırılması” başlıklı 63 ncü maddesinin birinci fıkrasında; *“Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fizikî yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak cezaevi yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılacağı”* hüküm altına alınmıştır.

12. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında *“Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır: a) Hükümlülerin kişisel özellikleri, bedensel, akli ve sağlık durumları, suç işlemeyen önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâkî eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılmaları ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejimi; gözlem, inceleme ve değerlendirme yöntemiyle çalışan gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yapılır.”*, “Hükümlülerin gruplandırılması” başlıklı 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise *“Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Akli ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, Gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar.”* Düzenlemeleri bulunmaktadır.

13. 17.06.2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliğinin “Akli, bedensel durumları nedeniyle gruplandırılması” başlıklı 26 ncı maddesine göre *“ 22 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen suçlular 25 inci maddede belirtilen şekilde ve ayrıca; a) Fiziksel engelliler, b) Akıl hastalığı olanlar, c) Akıl hastalığı dışında psikolojik rahatsızlığı olanlar, d) Uyuşturucu ve alkol bağımlılığı olanlar, e) Cinsel yönelimi farklı olanlar, şeklinde gruplandırmaya tâbi tutulurlar.”*

14. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Kendi istekleri ile nakil” başlıklı 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında *“Hükümlülerin kendi istekleri ile buldukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için; a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri, b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri, c) Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre kalmamış olması, d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması, e) İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması, f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması, g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması, Gerekir.”*, “Hastalık nedeniyle nakil” başlıklı 57 ncı maddesinin beşinci fıkrasında *“Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir.”* denilmektedir.

15. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hükümlünün muayene ve tedavisi” başlıklı 78 inci maddesinde şu düzenlemeler yer almaktadır: “

(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(3) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz. “

Aynı Kanunun “Sağlık denetimi” başlıklı 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında “Kurum hekimi, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek genel ve özel önlem alınması gereken hastalıklar ile kurumda sağlık koşulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenler ve kurum yönetimine verir.”, “Hastaneye sevk” başlıklı 80 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, “Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir.” düzenlemelerine yer verilmiştir.

16. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hükümlünün beslenmesi” başlıklı 72 nci maddesinin birinci fıkrasında “Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır.” denilmektedir.

17. 26.10.2005 tarihli ve 25978 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliğinin “Günlük iaşe miktarı” başlıklı 5 inci maddesinde “Günlük iaşe miktarı, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutardır.”, “Hastaların iaşe edilmesi” başlıklı 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında ise “İnancî gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri, iaşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanır.” hükümlerine yer verilmiştir.

18. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hükümlünün kendisine verilen yiyecek ve içecekleri reddetmesi” başlıklı 82 nci maddesine göre:

“(1) Hükümlüler, hangi nedenle olursa olsun, kendilerine verilen yiyecek ve içecekleri sürekli olarak reddettikleri takdirde; bu hareketlerinin kötü sonuçları ile bırakacağı bedensel ve ruhsal hasarlar konusunda ceza infaz kurumu hekimince bilgilendirilirler. Psikososyal hizmet birimince de bu hareketlerinden vazgeçmeleri yolunda çalışmalar yapılır ve sonuç alınamaması hâlinde, beslenmelerine kurum hekimince belirlenen rejime göre uygun ortamda başlanır.”

...

(5) Bu madde uyarınca hükümlülerin sağlıklarının korunması ve tedavilerine yönelik zorlayıcı tedbirler, onur kırıcı nitelikte olmamak şartıyla uygulanır.”

III. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Başvurunun, 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 48 inci maddesinde aranan ön inceleme şartlarını taşıdığı görülmüş ve bu nedenle mezkûr Yönetmeliğin 49 uncu maddesinin 5 inci fıkrası doğrultusunda inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir.

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucunun kanuni temsilcisi, ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta olan ve vesayeti altında bulunan kardeşi D... T...’ın erkeklerin barındırıldığı ceza infaz kurumunda olması ile birlikte cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konusunda bilgisi olmayan infaz koruma memurları, sosyal çalışmacılar ve idare tarafından sistematik olarak transfobik, ayrımcı, nefret saikli tutumlarla karşılaştığını iddia etmektedir.

21. Başvurucunun kanuni temsilcisi, kardeşinin arama bahanesiyle taciz edildiğini, kötü muameleye maruz kaldığını, vegan beslenmesi sebebiyle birçok sorunla karşılaştığını, kendisine yeterli gıda verilmediğini, cinsiyet geçiş ameliyatına yönelik dilekçelerinin dışarıya çıkarılmadığını, epilasyon talebinin karşılık bulmadığını, diğer mahpuslarla eşit hakları paylaşmadığını, hak ihlallerine uğradığını, erkeklerin barındırıldığı bir ceza infaz kurumunda bulunması nedeniyle temel ihtiyaçlarının karşılanmadığını, yaşadığı sorunları kurum yönetimine bildirmesine rağmen sorunun çözülmediğini, ölüm orucuna başladıktan sonra infaz koruma memurları tarafından hakarete maruz kaldığını ve darp edildiğini, bu olay sonrasında memurlar hakkında herhangi bir işlem yapılmadığını iddia etmektedir.

22. Başvurucunun kanuni temsilcisi; kendisinin İstanbul’da ikamet etmesi, kardeşinin maddi ve manevi desteğe ihtiyaç duyması, yaşadığı ihlallerin son bulması, epilasyon ve cinsiyet geçiş sürecini tamamlayabilmesi gerekçeleriyle D... T...’ın, erkeklere özgülendiği olan ve halen bulunduğu ceza infaz kurumundan, trans bir kadın olarak rahat edebileceği LGBTİ mahpusların bulunduğu başka bir kuruma naklini talep etmektedir.

B. İhlal İddiasına Muhatap Kurumun Yanıtı

23. ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte, Kurum idaresi tarafından;

a. İlgili mevzuat hükümlerine yer verilerek dilekçede iddia edildiği gibi mahpusun kötü muameleye uğraması, darp edilmesi veya başka bir suretle kendisine onur kırıcı bir davranışta bulunulmasının kesinlikle söz konusu olmadığı,

b. Hükümlünün günlük iâşesinin, kurum hekiminin belirlediği diyet yemek raporu ve Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İâşe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda bütçe imkânları dâhilinde hazırlandığı, kendisine yetersiz yiyecek verilmesinin söz konusu olmadığını,

c. Mahpusun, 19.09.2017 tarihinde posta yolu ile Tekirdağ 1. Ceza İnfaz Hâkimliğine gönderdiği dilekçesinde cinsel kimliği ile ilgi talepleri ve naklinin yapılmasını hususunda

başvuruda bulunduğu, Tekirdağ 1. Ceza İnfaz Hâkimliğinin 10.11.2017 tarih ve 2017/1784 esas 2017/2045 karar sayılı ilamı ile şikâyet başvurusunun ve dilekçesinin reddine karar verdiği, karara yapılan itiraz neticesinde Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 13.12.2017 tarih ve 2017/893 D.İş sayılı kararı ile itiraz başvurusunun reddine karar verildiği,

d. Mahpusun, 24.01.2018 tarihli Tekirdağ 1. Sulh Hukuk Mahkemesine hitaben yazmış olduğu cinsiyet değişikliğine onay verilmesini talep ettiği dilekçesinin kurumun 24.01.2018 tarih ve 2018/82. Muh. Sayılı yazısı ile gönderildiği, “talebin usulüne uygun yapılmadığı ve mahkememizin görevli olmadığı anlaşıldığından talep evrakı yazımız ekinde işlemsiz olarak iade edilmiştir.” denilerek dilekçesinin cevaplandırıldığı, gelen cevabi yazının hükümlüye tebliğ edildiği, Tekirdağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11.06.2018 tarih ve 2018/219 esas sayılı yazısı gereği “transseksüel yapıda olup olmadığı, sürekli üreme yeteneğinden yoksun bulunup bulunmadığı hususlarında rapor düzenlenmesi” 10.07.2018 tarihinde Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesine sevkini yapıldığı, cinsiyet geçiş ameliyatına yönelik dilekçelerinin gerçeği yansıtmadığı,

e. Mahpusun avukatının 06.10.2017 tarihli dilekçesi ile Tekirdağ 1. İnfaz Hâkimliğine yapmış olduğu başvuruda müvekkilinin trans geçiş sürecinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için lazer epilasyon tedavisi ve İstanbul (Çapa) Tıp Fakültesine sevk edilmesi talebine ilişkin Tekirdağ 1. İnfaz Hâkimliğinin 24.11.2017 tarih ve 2017/1864 esas 2017/2150 karar sayılı ilamı ile, mahpusun “muayenelerinin yaptırıldığı yerler nazara alındığında, psikiyatrik rahatsızlıkları açısından infaz kurumunca düzenli olarak muayene ve tedavilerinin yapıldığı anlaşıldığından ... sevki yönündeki talebinin reddine”; “acil olarak lazer epilasyon tedavisi görmesi gerekip gerekmediğinin ve tedavi görmemesi halinde intihar gibi acil ve yaşamsal bir tehlike ortaya çıkıp çıkmayacağını, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediğinin ve hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiğini açıkça belirten, içinde psikiyatri ve cildiye uzmanı olan bir sağlık kurulu raporu aldırılmasına”; “alınacak rapora göre mahpusun naklinde zorunluluk görülmesi halinde gerekli işlemlerin infaz kurumu idaresince yerine getirilmesine” karar verildiği, söz konusu karar yapılan itirazın Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 15.01.2018 tarih ve 2018/110 D.İş sayılı kararı ile reddine karar verildiği,

f. Tekirdağ 1. İnfaz Hâkimliğinin -24.11.2017 tarih ve 2017/1864 esas 2017/2150 karar sayılı- mezkûr ilamının 16.01.2018 tarihinde gereği için infaz kurumuna gönderildiği, bu karara istinaden hükümlünün gerekli raporu aldırılmak üzere Tekirdağ Devlet Hastanesine sevk edildiği, Tekirdağ Devlet Hastanesinin 24.01.2018 tarih ve 15 sayılı sağlık kurulu raporunda “Cinsel kimlik ameliyatı teknik yetersizlik nedeniyle, kozmetik açıdan lazer epilasyonu işlemi alet olmadığından hastanemizde yapılamamaktadır. Adı geçenin İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesine sevki uygundur.” denildiği,

g. Mezkûr sağlık kurulu raporuna istinaden İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesine sevkini sağlandığı, 06.02.2018 tarihinde Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı Polikliniğinde yapılan muayenesi neticesinde lazer epilasyon işlemi için “hastanemizde çalışır durumda alet bulunmayıp isteğe bağlı yapılan kozmetik bir işlem olduğundan SGK tarafından karşılanmamaktadır.”, cinsel kimlik değişimi ameliyatı için ise “hastanemizde işlem

için mahkûm koğuğu bulunmadığından hastanın mahkûm koğuğu bulunan 3. basamak hastanede tedavisi uygundur.” denildiği, mahkûm koğuğu bulunan 3. basamak hastane arayışı ve ilgili hastaneden randevu talebine ilişkin çalışmaların halen devam ettiği,

h. Dilekçelerinin dışarıya çıkarılmadığı ve epilasyon tedavisi talebinin karşılık bulmadığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

i. Mahpusun 25.01.2018 tarihinde cinsiyet değişikliği ameliyatı ve epilasyon tedavisi için azami çaba gösterilmediğinden bahisle ölüm orucuna başladığını beyan ettiği, ölüm orucunda bulunduğu süre içerisinde günlük olarak odasına gidilerek yapılan ölüm orucu muayenelerini ve herhangi bir muayene ve ölçüm yapılmasını kabul etmediği, 20.02.2018 tarihinde eylemini sonlandırdığı,

j. Mahpusun 09.02.2018 tarihli ... Ceza İnfaz Kurumlarına naklinin yapılması yönünde dilekçesinin bulunduğu, infaz kurumu idare ve gözlem kurulunun 20.02.2018 tarih ve 2018/260 sayılı kararı ile “kendi isteğiyle nakil talep dilekçesinde bahsettiği hususların ve kurum içerisindeki tüm tutum ve davranışları göz önünde bulundurulduğunda; talep ettiği ya da Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün uygun göreceği durumuna uygun tutuklu/hükümlülerin bulunduğu bir ceza infaz kurumuna naklinin uygun olacağı ve gereklilik arz ettiği” görüşü ile kararın değerlendirilmek ve gerekli onay alınmak üzere Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderilmek üzere Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı Muhabere Bürosuna infaz kurumunun 20.02.2018 tarih ve 2018/2357 sayılı yazısı ile gönderildiği, nakil talebinin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Sağlık İşlemleri Bürosunca “Adı geçenin tedavisinin gerekli kıldığı tüm işlemlerin eksiksiz yerine getirilmesi, kontrollerinin düzenli olarak yapılması hususunda gerekli duyarlılığın ve özenin gösterilmesi” kararı verilerek reddedildiği,

k. Mahpusun, infaz kurumunda kendi durumundaki (“aynı örgüte mensup cinsel kimlik bozukluğu teşhisi konan”) bir başka hükümlü ile birlikte barındırıldığı,

l. Mahpusun tüm rahatsızlıkları ve özgün durumu göz önünde bulundurularak mevzuat çerçevesinde tüm taleplerinin değerlendirilerek sonucunda bilgilendirildiği, her türlü sorunu ile yakından ilgilenildiği, sağlık sorunları konusunda ekstra özen gösterilerek tüm tetkik ve tedavilerinin zamanında yapıldığı, gerektiğinde ilgili sağlık kuruluşlarına sevk edildiği,

m. Başvuruda yer alan iddiaların yasal dayanaktan yoksun, gerçeği yansıtmayan, kurum personelini karalamaya yönelik asılsız iddialardan ibaret olduğu, mezkûr iddialardaki asıl amacın mahpusun başka bir kuruma naklini sağlamaya yönelik olduğu, ifadelerine yer verilmiştir.

C. Değerlendirme

a) Kabul edilebilirlik yönünden

24. Ön inceleme aşamasında şekil şartlarını taşıdığı anlaşılan ve açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden bulunmadığı anlaşılan iddiaların kabul edilebilir olduğuna karar verilmiş, başvurunun esastan incelemesine geçilmiştir.

b) Esas incelemesi yönünden

25. Başvurucunun kanuni temsilcisinin başvuru dilekçesindeki iddialarına ilişkin olarak infaz kurumu tarafından sunulan yazılı görüşte bahsi geçen yargı kararlarına, mahpusun sağlık durumuna ilişkin sevk ve işlemlere, dilekçeleri üzerine yapılan idari işlemlere, başka bir infaz kurumuna naklinin uygun görüldüğüne ilişkin idare ve gözlem kurulu kararına ve ilgili diğer belgelere görüş ekinde yer verildiği görülmüştür. Öte yandan, başvuru, ceza infaz kurumunun sunmuş olduğu yazılı görüşe herhangi bir cevap vermemiştir.

26. Başvurucunun iddiaları, ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, ekteki bilgi ve belgeler, ilgili mevzuat hükümleri ve uluslararası ilke ve standartlar somut olay ile birlikte incelenmiş ve aşağıdaki değerlendirmelerde bulunulmuştur.

27. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin tabi oldukları bir uygulamanın kötü muamele teşkil edip etmediği tespit edilirken, söz konusu uygulamanın asgari bir ağırlığa ulamış olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

28. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 17 nci maddesinin, cezaevinde tutulan bir hükümlü veya tutuklunun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını koruma altına aldığı; infazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların, mahkûmları, özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerektiğini ve cezaevinde tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde, mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve gerekli tıbbi yardım sağlanmasının da insan onuruna yakışır şartların sağlanması için gerekli olduğunu değerlendirmiştir (AYM, Turan Günana, B. Numarası: 2013/3550, 19/11/2014 § 39).

29. Yine anayasa Mahkemesine göre, cezaevlerinde tutulan kişilerin maruz kaldığı maddi koşulların Anayasa'nın 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamına girebilmesi için asgari bir eşiğe ulaşmış olması gerekmektedir. Belirtilen asgari eşiğe ilişkin değerlendirme; tutma koşulları ile ilgili tüm veriler, özellikle de muamelenin süresi, fiziksel ya da ruhsal etkileri ve bazen de mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu dikkate alınarak yapılmalıdır (AYM, Ergin Aktaş, Başvuru Numarası: 2014/14810, Karar Tarihi: 21/9/2016). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihadında da, kötü muamelenin Sözleşmenin 3 üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belirli bir ağırlık düzeyine ulaşmış olması şartı aranmaktadır. Bu ağırlık düzeyi değerlendirilirken; muamelenin doğası ve bağlamı, uygulanma biçimi ve yöntemi, fiziksel veya zihinsel etkileri, bazı durumlarda da kişinin cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu gibi ilgili tüm koşullar dikkate alınmaktadır (Kudla v. Polonya, para. 91).

30. Bu yaklaşım doğrultusunda, somut olayda kötü muamele teşkil eden bir uygulama bulunup bulunmadığını tespit etmek gerekmektedir.

31. Başvuruda mahpusun erkeklerin barındırıldığı ceza infaz kurumunda olması ile birlikte cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konusunda bilgisi olmayan infaz koruma memurları, sosyal çalışmacılar ve idare tarafından sistematik olarak transfobik, ayrımcı, nefret saikli tutumlarla karşılaştığı, arama bahanesiyle taciz edildiği, ölüm orucuna başladıktan sonra infaz koruma memurları tarafından hakarete maruz kaldığı ve darp edildiği, bu olay sonrasında

memurlar hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı iddiaları yer almaktadır. Bu iddialara ilişkin olarak ceza infaz kurumu tarafından mahpusun kötü muameleye uğraması, darp edilmesi veya başka bir suretle kendisine onur kırıcı bir davranışta bulunulmasının kesinlikle söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

32. Darp iddiası bağlamında dosya evrakı incelendiğinde, kurum tarafından sunulan belgeler arasında, Tekirdağ Devlet Hastanesinden alınmış olan 23.08.2017 tarihli bir genel adli muayene raporunun yer aldığı görülmektedir. Söz konusu belgede “Darp cebir izi yoktur.” ifadesi yer almaktadır. Dosya kapsamında, mahpusun darp edildiğine veya hakarete ya da tacize uğradığına ilişkin herhangi bir somut veri bulunmamaktadır. Ayrıca, mahpus üzerinde yapılan aramalarda mahpusun özel durumundan kaynaklanan taleplerinin daha titiz bir şekilde ele alınması gerekmektedir birlikte, başvuruya konu olayda mahpusun arama bahanesi ile taciz edildiği iddiasını destekleyecek bir dayanak bulunmamaktadır.

33. Mahpusun sistematik olarak transfobik, ayrımcı ve nefret saikli tutumlarla karşılaştığı iddialarının ise, başvuruda yer alan diğer şikâyetler ve bu hususlara ilişkin olarak ilgili makamlar tarafından yapılan işlemler doğrultusunda değerlendirilmesi, uygulamada sistematik bir ayrımcı tutum olup olmadığına daha somut bir biçimde ortaya konulması bakımından uygun olacaktır.

34. Bu çerçevede, mahpusun sağlık durumu ile bağlantılı iddialara değinmek gerekmektedir. Başvuruda dile getirilen iddialar arasında, mahpusun epilasyon talebinin karşılık bulmadığı ve mahpusun cinsiyet geçiş ameliyatına yönelik dilekçelerinin dışarıya çıkarılmadığı hususları yer almaktadır.

35. Gerek Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı için Standart Kuralların (Mandela Kurallar) 24 üncü maddesinin birinci bendinde, gerek Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi Standartlarında (AIÖK, Üçüncü Genel Rapor, *CPT/Inf(93) 12*, para. 31) mahpusların toplumda yaşayan insanlarla aynı düzeyde tıbbi bakım hakkına sahip olduğu vurgulanmaktadır.

36. Dosya kapsamında, mahpusun, Tekirdağ Devlet Hastanesine ile İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesine sevklerine ve bu hastanelerin cildiye, üroloji, psikiyatri gibi çeşitli polikliniklerdeki işlemlerine ilişkin evrak bulunmaktadır. Dolayısıyla, mahpusun tetkik ve tedavisi için gerekli işlemlerin ilgili mevzuat hükümleri de gözetilerek ceza infaz kurumu idaresi tarafından aksatılmadan gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca, mahpusun taleplerinin yerine getirilmemesi nedeniyle ölüm orucuna girdiğini iddia ettiği dönemde de sağlık durumuna ilişkin kontrollerin düzenli olarak yapıldığının ve 25.01.2018 tarihinde başladığı ölüm orucuna 20.02.2018 tarihinde son verdiğinin dosya evrakında yer alan dilekçelerden anlaşıldığını ilave etmek gerekmektedir.

37. Öte yandan, dosya kapsamından, mahpusun cinsiyet geçiş ameliyatına ilişkin 24.01.2018 tarihli dilekçesine ilişkin olarak, yine aynı tarihli kurum yazısı ile işlem yapıldığı, bu doğrultuda mahpusun dilekçesine Tekirdağ 1. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından 02.02.2018 tarihli yazısı ile cevap verildiği anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, dosya evrakından, mahpusun çeşitli diğer dilekçeleri üzerine kurum tarafından işlem yapıldığı görülmektedir. Bu kapsamda, mahpusun dilekçeleri ve söz konusu dilekçeler üzerine ceza infaz kurumu idaresi

tarafından yapılan işlem ve yazışmalara ilişkin evrak göz önünde bulundurulduğunda, mahpusun dilekçelerinin dışarıya çıkarılmadığı iddiası gerçeği yansıtmaktan uzak görünmektedir. Mahpusun, yaşadığı sorunları kurum yönetimine bildirmesine rağmen sorunun çözülmediği yönündeki iddialar da bu bağlamda kuruma atfedilebilecek bir kusurdan kaynaklanan aksaklıklara ilişkin görünmemektedir. Tekirdağ Devlet Hastanesinin 24.01.2018 tarih ve 15 sayılı sağlık kurulu raporu ve İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesinin 06.02.2018 tarihli yazısı da göz önünde bulundurulduğunda, ceza infaz kurumu idaresi tarafından mahpusun beden ve ruh sağlığı açısından gerekli olan tetkik ve tedavilerini sağlamaya yönelik girişimlerde bulunulduğu, ancak epilasyon talebinin karşılanamamasının sağlık kuruluşlarındaki teknik eksikliklerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

38. Başvuruda yer alan bir diğer iddia, mahpusun erkeklerin barındırıldığı bir ceza infaz kurumunda bulunması nedeniyle temel ihtiyaçlarının karşılanmadığı iddiasıdır.

39. Kural olarak, özgürlüğünden yoksun bırakılan kadınların, buldukları kurumda barındırılan erkeklerden fiziksel olarak ayrı tutulmaları, bu kuralın uygulanmadığı durumlarda ise, birlikte barındırılacak mahpusların dikkatle seçilmeleri ve idare tarafından yeterli gözetimin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir (AİÖK, Onuncu Genel Rapor, *CPT/Inf (2000) 13*, para. 24). Mahpusun tutulduğu kurumdaki personelin erkek olması hususunda ise; farklı cinsiyetlerden personelin aynı alıkonulma yerinde görev yapmalarının kötü muameleye karşı bir koruma sağlaması gibi olumlu yönleri bulunduğu, ayrıca aramalar gibi cinsiyet farklılıklarının hassasiyet arz ettiği durumlarda uygun personelden yaralanmaya olanak sağladığı değerlendirilmektedir (AİÖK, Onuncu Genel Rapor, *CPT/Inf (2000) 13*, para. 23). Bu hususların, trans kadınlar tarafından da geçerli olduğunu söylemek mümkündür (*CPT/Inf(2018)5*, AİÖK, Bilgi Metni, Ocak 2018, s.2,7).

40. Öte yandan, Mandela Kurallarının 12 nci maddesinin ikinci bendinde, koşullarda birlikte kalacak mahpusların birbirleriyle ilişki kurmaya uygun kişiler olmalarına dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Avrupa Cezaevi Kuralları Başlıklı Tavsiye Kararının “Tutukluların Dağıtılması” başlıklı 7 nci maddesinde de mahpusların kurumlara yerleştirilmelerinde, onların özellikle hukuki ve yasal durumlarının, fiziksel durumlarının, cinsiyetleri ve yaşlarının dikkate alınacağı ifade edilmektedir. Maddenin (a) bendine göre, ilke olarak, erkeklerle kadınlar ayrı yerlerde barındırılmalıdır.

41. Birleşmiş Milletler İşkencenin Önlenmesi Alt Komitesinin Dokuzuncu Yıllık Raporunda (2016) Uluslararası İnsan Hakları Hukukunun Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Bağlamında Uygulanmasına İlişkin Yogyakarta İlkelerine atıfta bulunmaktadır (Para. 50, 53). Söz konusu İlkelerin 9 uncu maddesinin (a) bendinde mahpusun güvenliğinin sağlanması gerektiği, (c) bendinde ise, mahpusların, durumlarına uygun bir alıkonulma yerine yerleştirilmeleri hususunda karar verilirken görüşlerinin mümkün olduğu ölçüde dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

42. Trans bireylerin kendilerine özgü durumları, örneğin geçiş sürecinde olmaları veya süreci tamamlamış olmalarına karşın geçiş yaptıkları cinsiyetin belirgin bir şekilde ayırt edilemiyor olması, söz konusu bireylerin ceza infaz kurumlarında barındırılmalarına esas teşkil

edecek biçimde sınıflandırılmaları konusunda kesin kurallar belirlenmesini de olanaksız hale getirebilmektedir. Bu nedenle, her mahpusun durumunun somut koşullar bağlamında ayrı ayrı değerlendirilerek işlem yapılması gerekmektedir.

43. Mahpusun 19.02.2018 tarihli nakil talebini içeren dilekçesine ilişkin olarak, ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı tarafından verilen kararla; kişinin ilgili kurumlarca tanzim edilen raporlar gereği cinsiyet geçiş operasyonu geçirmesine onay verildiği, kadın görünümlü olması nedeniyle üst aramalarını kadın infaz ve koruma memurlarının yapmasını talep ettiği, doktor kontrolleri doğrultusunda cinsiyet geçiş süreci için gerekli hormon tedavisi sürecinin devam ettiği, trans kadın olması ve kurumda bu durumdaki mahpuslar için tahsis edilmiş bir bölüm olmaması nedeniyle kurumda barındırılması açısından sorunlar yaşandığının tespit edildiği, tedavi sürecine olumlu etki edeceği müşahade edildiğinden durumuna uygun mahpusların bulunduğu başka bir ceza infaz kurumuna naklinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Öte yandan, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce, mahpusun tedavisinin gerekli kıldığı tüm işlemlerin eksiksiz yerine getirilmesi, kontrollerinin düzenli olarak yapılması hususunda gerekli duyarlılığın ve özenin gösterilmesi hususları vurgulanarak nakil talebi kabul edilmemiştir.

44. Yukarıda bahsedilen ilke ve standartlar ile somut olay birlikte ele alındığında, her ne kadar, içinde bulunduğu özel durum nedeniyle kendi görüşü önem taşısa da, mahpusun, güvenliği sağlanmak ve sağlığına ilişkin ihtiyaçları karşılanmak koşuluyla erkek mahpusların bulunduğu bir kurumda tutulabileceği, bu hususun başlı başına bir kötü muamele teşkil etmeyeceği anlaşılmaktadır. Başvuruya konu vakada, mahpusun, erkeklerin tutulduğu bir kurumda bulunmakla birlikte, kendi durumunda bulunan bir mahpus ile aynı koğuştan paylaştığı görülmektedir. Bu anlamda, mahpusun ihtiyaçlarının, olanaklar dâhilinde gözetildiği ve 5275 sayılı Kanununun 23 üncü maddesi ile Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliğinin 26 maddesi doğrultusunda hukuka uygun işlem yapıldığı anlaşılmaktadır.

45. Bu çerçevede, sağlık durumuna ilişkin olarak yapılan ve yukarıda sözü geçen işlemler de göz önünde bulundurulduğunda, nakil talebinin karşılanmaması hususu, başvuruya konu olaylar bakımından başlı başına bir ihlal sayılmasa da, mahpusun nakil olmayı talep ettiği kurumlardan birinde barındırılmasının kendisi için ve kurum görevlileri için daha olumlu olacağı, ... C.İ.K. Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı tarafından verilen karara uygun olarak, başvurusunun, durumuna uygun mahpusların bulunduğu başka bir ceza infaz kurumuna naklinin sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

46. Başvurucunun kanuni temsilcisi tarafından ayrıca, vegan beslenmesi nedeniyle mahpusa yeterli gıda verilmediği iddia edilmiştir. Avrupa Cezaevi Kurallarınının 19 uncu maddesinin ikinci bendinde tutulanlara, sağlık yetkililerince oluşturulmuş normlara uygun olarak, olağan saatlerde, iyi hazırlanmış ve miktar ve kalite bakımından modern hijyen ve diyet kurallarına yanıt verecek nitelikte, yaşlarını, sağlık durumlarını, çalışma koşullarını ve olanak ölçüsünde dini ve felsefi inançlarını da dikkate alarak yemek verilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Dosya kapsamında, doktor tarafından mahpusun vegan beslenmesinin uygun olduğu yönünde belge düzenlendiği görülmüştür. Bunula birlikte, yine dosya kapsamında yer alan evrakta kimi zaman bu beslenme tarzına uygun olmayan gıdaların da yer aldığı anlaşılmaktadır. Ancak kurum tarafından, yemeklerin Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz

Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda mahpusun vegan beslenme biçimi de dikkate alınarak bütçe imkânları dâhilinde ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hazırlanarak kuruma gönderildiği ifade edilmiştir. Bu çerçevede, mahpusun özel beslenme biçiminin imkânlar dâhilinde gözetilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.

47. Kurum personelinin tutumlarına ilişkin iddialar bakımından ise, dosya kapsamında somut veri yer almamakla birlikte, bu konuya ilişkin olarak belirli hususlara değinmek gerekmektedir.

48. Mandela Kurallarının 75 inci maddesine göre tüm cezaevi personeli yeterli standartlarda eğitime sahip olmalı ve personele, görevlerini profesyonel bir şekilde yerine getirme beceri ve yöntemleri kazandırılmalıdır. Bu amaçla personelin meslek öncesi ve meslek içi eğitimler alması gerekmektedir. Söz konusu eğitimler, tüm mahpusların insan onuruna saygı duyma ve özellikle işkence ve kötü muamele yasağı hususları da dâhil olmak üzere, personelin görevlerini ifa ederken sahip oldukları hak ve ödevleri içermelidir. Yogyakarta İlkelerinin 9 uncu maddesinin (g) bendinde de benzer hususlar, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği bağlamında ifade edilmektedir.

49. Bu kapsamda, ceza infaz kurumlarında ve genel olarak ceza infaz sisteminde görev yapan personelin mahpusların özel durumlarına yönelik olarak, yeterince bilgi sahibi olmaları amacıyla bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri düzenlenmesinin olumlu bir uygulama örneği teşkil edeceğinin altını çizmek gerekmektedir. Somut olay ile bağlantılı olarak ifade etmek gerekir ki, özellikle mahpusun üzerinin aranması gibi durumlarda gözetilmesi gereken ilke ve kurallara dair bilgi sahibi olunması önem arz etmektedir. Ancak personele bu tür bir eğitim sağlanıp sağlanmadığı dosya kapsamından anlaşılmadığı gibi sağlanmamış olması da tek başına kötü muamele yasağının ihlali sonucunu doğurmayacaktır.

50. Mahpusun diğer mahpuslarla eşit hakları paylaşmadığı ve hak ihlallerine uğradığı iddiaları ise soyut iddialar olup başvuruya konu vakada kötü muamele yasağının ihlal edilip edilmediği değerlendirilirken incelemeye alınamamıştır.

51. Tüm bu değerlendirmeler ışığında, somut olay bağlamında mahpusun özgürlüğünden yoksun bırakılma koşullarının, kendine özgü durumu ve ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlendiği ve infaz koşullarının, hapis cezasının doğal sonucu olarak ortaya çıkan fiziksel ya da ruhsal rahatsızlıklardan kaynaklanan acının ötesine geçerek kötü muamele düzeyine varmasının önlenmesi bakımından gerekli tedbirlerin alındığı değerlendirilmektedir.

52. Bu çerçevede, 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası doğrultusunda, insan hakları ihlali yapılmadığı kanaatine varılmıştır.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası doğrultusunda, İNSAN HAKLARI İHLALİ YAPILMADIĞINA,
 2. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,
 3. Kararın KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
 4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
- 11.12.2018 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Hıdır YILDIRIM
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Safet BALIN
Üye